

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2024. 11. 21.

10. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

A 60 pont feletti dolgozatokkal lehet nevezni a második fordulóba az alábbi linken 2024. november 22-29. között: http://pseg.hu/?page_id=53 A dolgozatoknak 2024. december 02-ig be kell érkezniük postán is a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Iskola 7150 Bonyhád, Kossuth L. utca 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét is!

Tollbamondás pontszáma	
Szövegértés pontszáma	
Helyesírási teszt pontszáma	
Összesített pontszám	

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacska Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

Lektorálta:

Káizer Bernadett szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Tollbamondás

[illegible]

Szövegértés

Olvasd el figyelmesen a szöveget!

A Jókai-kódex igéi

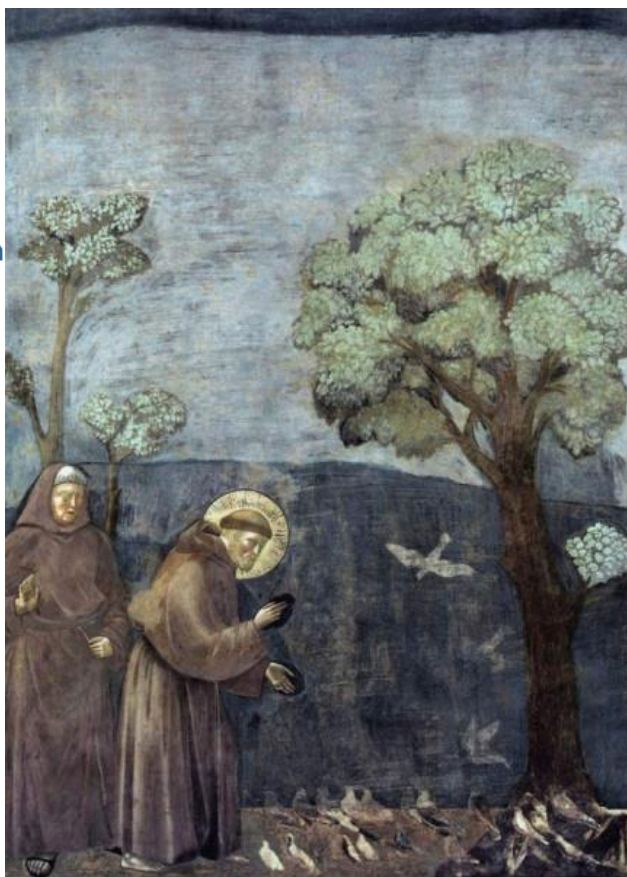
Lotz János Az igék alakja a Jókai-kódexben című tanulmánya 1982-ben jelent meg a Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadásában. A Jókai-kódexben található Assisi Szent Ferenc legendája magyar nyelven. Ebből közlünk most egy nem betűhív átiratot.

Átírt magyar szöveg:

És a tartományon általmenvén az mondott buzgóságban eleve mondott társival, tekénte az út mellett való némi fákra, kiken áll vala különb-kölnb madaraknak ezenne sokasága, hogy sonha azfélékben nem volt láttatott olyan sokaság.

Még annak felette ez felöl mondott fáknak mellette való mezőben lakozik vala különb-kölnb madaraknak nagy sokasága.

Mely sokaságot nézvén Szent Ferenc és csudálkodván Istennek ihlésével rajta löttet, mondá társinak: „Várjatok meg engemet ez úton, elmegyek és prédikálok én hűgimnak, madaracskáknak.” És mene az mezőbe. Ki madarak lakoznak vala az földön, legottan, hogy prédikálni kezde, mend az fán lakozó madarak leszállónak őhöz, és egyetlenbe vele az mezőn megmaradának.

Giotto festménye a témáról

A Jókai-kódex a 14. századból fennmaradt magyar nyelvemlék. Assisi Szent Ferenc legendáját 1370 körül fordíthatták latinról magyarra. Szövegét a 70 évvel későbbi másolat őrizte meg.

FELADATOK

1. Írd a szövegből kiemelt szavakat a táblázat megfelelő helyére!

6/

Tanács: Keresd meg a szövegben a szavakat, és az alapján állapítsd meg a szófaját!

általmenvén mondott volt várjatok meg
prédikálni megmaradának

Jelen idejű ige	Múlt idejű ige	Más szófajú szó

2. A szövegrészlet az egyik Szent Ferenchez kötődő csoda leírása. Mi tekinthető csodának? 3/

Egészítsd ki a mondatot **három olyan igével**, amely a szöveg tartalmával összeegyeztethető!

Amikor Szent Ferenc, akkor a madarak a földre, és a beszédét.

3. Tedd sorrendbe számozással az eseményeket a szöveg logikája alapján! 5/

A legkorábbi eseménytől kezd a számozást!

Giotto megfesti Ferenc csodatételét.

Sok madár van a fákon és a közeli mezőn.

Ferenc a társaival útnak indul az egyik olasz régióba.

Ferenc prédikációt tart.

Ferenc először nevezi a húgainak a madarakat.

4. Keresd a szót! 4/

A keresett szavak mindegyike főnév, pontosabban igéből képzett főnevek. Megadjuk az ige jelentését, és találd meg a szövegben a szót!

a) *Az ige jelentése:* Írásművet nyomtatásban megjelentet. *A keresett főnév:*

b) Egy másik helyre rögzíti ugyanazt a szöveget. *(Két különböző szó.)*

.....

c) Ismereteket mástól átvesz, gyakorol.

5. Mi hiányzik? 2/

Két elemet illessz be a szövegbe, hogy kiegészítse a jelentést!

A Jókai-kódex a legkorábbi magyar nyelvű, kézzel írott könyv. Keletkezésének helye ismeretlen. Egy kéz másolta, a benne található kétféle vízjel egyike alapján a másolás ideje az *(mikor?)* körüli évekre tehető. A szöveg nem önálló magyar fogalmazás, hanem latinból készült *(mi?)*, amely – nyelvének és helyesírásának tanúsága szerint – a 14. század utolsó negyedében keletkezhetett.

Összesen: 20 pont

Elért pontszám: _____ pont

Helyesírási feladatok**1. Írd le helyesen az alábbi *a* betűvel kezdődő kifejezéseket!****12/**

ady+díjas

a+vitamin+adagolás

adrienn+vel

adó+vissza+fizetés

alpok+hegység

afrika+kutató

aggteleki+nemzeti+parki

anonymus+val

aspirin+tabletta

arab+félszigeti

alá+kell+írni

arany+nyak+lánc

2. Lásd el a megfelelő toldalékkal a következő olimpiai helyszíneket!**8/**

Los Angeles	+i	
Helsinki	+i	
Sydney	+i	
Szöul	+i	
Barcelona	+ban	
Rio de Janeiro	+ban	
Melbourne	+ben	
Moszkva	+ban	

3. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!**10/**

alagút

anarchia

bűnügyi

adjunktus

asszisztens

Apáczai

Azerbajdzsán

Andrássy

fülig

azalatt

4. Írd le helyesen tagolva az alábbi mondatkígyókat!**10/**

Azótaatalálkozásótamindennaprágondolok.

Mostmárténylegmegkellmondanomneki,hogyszeretem.

Elnefelejtsekösszepakolniaszobámbanmegazelőtt,hogyelindulnékaziskolába.

Mostanábanelelgondolkodomazon,elleszekeegyhetignyaráláskoracsaládommal.

Akétországmegnemtámadásiszerződéstkötött.

5. Másold le helyesírási hiba nélkül az alábbi szalagcímeket! Ügyelj a mondatközi írásjelekre is!

(A személyneveket helyesen írtuk. A pontszám nem a hibák számát jelzi.)

14/

Rasovszky Kristóf arany Betlehem Dávid bronzérmes nyíltvízi úszásban

Párizs el, Los Angeles beköszönt

Az 5 helyen végzett a vizilabdaválogatott

Olimpiai csúccsal nyerte a Maratoni futást Tamirat Tola aki csereként került be az Etióp csapatba!

A szerbek majdnem kitúrták az USÁ-t a kosárdöntőről

Újjabb érmek a kajakkenuversenyeken

Nyilatkozott a Nemzetközi olimpiai bizottság elnöke

6. Milyen betűt vagy betűket kell oda írni, ahol hosszú ny hangot ejtünk?**6/**

me ____ egző, a ____ a, u ____ a, me ____ ünk el, me ____ ország, ke ____ e